

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

סה.

עין משפט
גר מצוה

א) [תמורה ו: ע"ג].
ב) [למן ע"ג ק: קדושין
מח: טג. עירובין יח].
ג) נטרף ספר ב' ע"ט.

תורה אור השלם
1 בשביל שנה בשנה
יורה עמו לא ירדו
בפרך לענין:
ויקרא כה כג

גליון הש"ס
גם' הבה ספקין מנה.
עין לעיל דף ס"א ע"ג
ד"ה יורה: ע"ג
מספוט ד"ה רבא ו"ע:
תנ"י ט"ק על השרי.
עין כ"ב דף פ"ג מ"ב
ד"ה יורה: ג"כ
שר: עין לעיל דף טג
פ"ג מספוט ד"ה ואמר:

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס כ"י ג"כ ה"א ל"א
הכי אמר ר' עי"ן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"י
שכרא רב פפא. כ"י
פפא מילי שכר ה"י וז"ה
כ"י.

דלא נספרי עבדי. שלא ירגיל להיות נטל וימעלל נסמרי המ"ו משמשה כדרך המתפעלים בחינת ש"ן וסמ"ך כאשר יתפעל שר ויאמר תשמר שמו"ו מתמנעת להפסיק אומות השורש ואשר יאמר נזרחה סף הסמוך מגזרת שח השמוחה וכן נלשון גמרא נשמרי מוסממך אשמהי אישתקיל:

כי מפקינ מנייה. הרבית שלקח כדרכי אלטור דאמר רבית קלוזה יולאה בדניינס דקיימא לן כוומיה לקמן (עמוד ב'): גלימא לא מפקינ מנייה. מקחו קייס וקלימא הרבית יחזיר לבעליו: ולימא ליה כי אנרא אלא. כששכרמיה אני בדמיס יקריס הללו: דהוה קא מיספרי לוי. כדיוח הימה כזה אל: מ"רנ"ג מרבין על הפקר. כשכר המתנת המעות השכר. ואין מרבין יחד המכר. כשכר המתנת המקח. ובגמרא מפרש עומא: ואם של חדש כחדש. ואם תמן לי שכר כל חדש כחדש שלא תקדיס לי שכר כל השנה יחד תמן לי קלט כחדש: ואם לגורן. ואם אמתיין לך עד הגורן שתמכור מתנוולתך ותמן לי מעותי: ג"כ שפירוס אינה משלמה אלא לכסוף. מן הדין: אלא לכסוף. לטוף הזמן. הלכך כי שקיל מנייה סלע כחדש דהוה ליה שנים עשר סלעים אין זה שכר המתנת מעות שהרי לא נמכר לו לשלם שכירות עד סוף החדש והאי דאמר ליה אם מעכשיו תמן לי הרי היא לך כעשר סלעים אי הוה מקדיס ליה הוה מחיל ליה מדמי שכירות ומוגר ליה בפחות משייה. אלא סיפא גבי מכר משמך המקח דינו ליתן המעות וכי אמר ליה אם מעכשיו תמן הרי היא לך נאלף הן הן דמיה וכי מיטפי עלייה לגורן שכר המתנת מעות הוא: דקו כה. חיפשו אחריה עד שמאלו כה מקלה לסמוך כזה מילתא דמשלומי שכירות לכסוף: טרשא שרי. למכור סמורה כהמתנה ביותר מדמיה ובלגד שלא יפרש לו אם מעכשיו הרי הוא לך בפחות אלא ימכור סתם כצד וכן ליוס פלוני: קץ ליה. אם מעכשיו הרי הוא לך בפחות כדהירא פריש ליה דשכר המתנה הוא נוטל: טרשא ידידי שרי. עשה שכר תמריס היה ומוכר לו בזמן הוול כשמרי כשער של ניסן וממתין לו עד ניסן: שיכרא לא פסיד. אינו מתקלקל והייתי יכול להנישו עד ניסן: וזו לא לריכנא. שאני עשיר ואיני דמוק למכור כשער של עכשיו: ויל כפר דידהו. אחרי הלוקוחות דלוינו ודאי אגר נטר יתנו ליה למר דלוינו הוה ליה וזו היה שכיח ליה שיכרא טובא כשער של עכשיו: אמר רב חמא טרשא ידידי ודאי שרי. מוכר פרקמטיא היה מוכר במקום הוול כשער שהוא נמכר במקום היוקר וממתין להן והן מעלין אותו למקום היוקר והוא מקבל עליו אחריות דרך זהליכה והלקוחות משמכרס כפרקמטיא שולקתין שם כבעמתי ומכילין לנאן ואחריות החזרה עליהם ויבין דלא מקבלי עליהו אחריות לא הוה מליה גבייה עד שהפרקמטיא נמכרת והן מקבלין המעות ואותן המעות נעשין עליהם מליה ואין

ניחא ליה דלא נספרי עבדי. ואל"ת נלחו האי טעמא נמי פטור דלא תמן (בי"ק ד' לו): גול עבדים והוקינו משלם כשעת הגזילה אבל שכר פעולתם לא משלם ויש לומר דיש לחלק בין נחת אדעתא דגולותא לנחת אדעתא דמלאכה כדמפלגי התם גבי התוקף ספינתו של חבירו ועשה כה מלאכה: שכירות אינה משלמת אלא כסוף. ואפילו למ"ד כהגוזל קמא (בי"ק ד' לו). ושם ד"ה ואכ"ל) ובהא"ש מקדש (קדושין ד' מה. ושם ד"ה דכ"ע) דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף מודה דלינה משלמת אלא לכסוף כדיליף הכא מקרא ואפי' למ"ד אינה אלא לכסוף מודה דפועל יכול לחזור בו ואפילו בח"י היום וכשהוא חוזר מלאכה יותר ולא נפקא מינה מההיא פלוגתא אלא לענין קדושין דאי ישנה מתחילה ועד סוף חשיבא מליה ואין מקדש כה ונפקא מינה נמי להדיא דפ"ק דמסכת ע"ו (ד' י"ג): ושם ד"ה אלא) הגיע לכיפה שמעמדין כה ע"ו אסור לבעוה וקאמר בגמרא אס שנה שכוך מותר ומפרש טעמא הרי הוא סוף שאינו רואה לעשות סוף ואימת מיסמך כמכש אחרון מכוש אחרון ליה כה שיה פרוטה: שכירות ש"ל שנה זו אינה משלמת אלא בשנה האחרת. ואם תאמר דפ"ב דכוכות (ד' ע"ג): דרשינ דלון מורמין מן החדש על הישן משום דכתיב שנה שנה דמשמע אותה שנה עממה ו"ל דהתם כתיב שנה כלא כ"י והכא דרשינ מדכתיב שנה כשנה כ"י דמשמע כשנה האחרת ואם תאמר ד"ה שנה) גבי ככור תכלטו שנה כשנה אלו היא שנה הנכנסת בחזירתה הרי אומר זו שנה של ככור דלא מניין לשנת עולם שאם טול ככסליו שנת עולם מסימת כתיב יאלל עד כסליו והשתא ה"ל למדרש שלא יאלל עד שנה אחרת ולא בתוך שנתו ו"ל משום דמוכר קרא דנאלל בתוך שנתו דכתיב (שמות כג) כיום השמיני תמתי לי:

דניחא ליה דלא נספרי עבדיה אמר ליה "הני מילי היכא דלא מסיק ביה זוזי מר ביון דמסיק בהו זוזי מיחזי כרבית דאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אע"פ שאמרו הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אינו צריך להעלות לו שכר הלוהו ודר בחצירו צריך להעלות לו שכר אמר ליה הרדי בי אמר אביי האי מאן דמסיק זוזי דריביתא בחבריה וקא אזלי חמי ארבעה גריוו בווא בשוקא ויהיב ליה איהו חמשה כי מפקינ מנייה ארבעה מפקינ מנייה אידך אוזלי הוא דקא מוילי גביה רבא אמר רבא חמשה מפקינ מנייה דמעיקרא בתורת ריביתא אתאי ליריה ואמר אביי ר"ה האי מאן דמסיק ארבעה זוזי דריביתא בחבריה ויהיב ליה גלימא בגוייהו כי מפקינ מנייה ארבעה מפקינ מנייה גלימא לא מפקינ מנייה רבא אמר רבא גלימא מפקינ מנייה מאי טעמא כי היכי דלא לימרו גלימא דמכסי וקאי גלימא דריביתא הוא אמר רבא ר"ה מאן דמסיק תריסר זוזי דריביתא בחבריה ואגר ליה חצר דמתגרא בעשרה ואוגריה נהליה כתריסר כי מפקינ מנייה תריסר מפקינ מנייה אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא ולימא ליה כי אנרא הכי דהוה קא משתרשי לי השתא דלא משתרשי לי כדאגרי כולי עלמא הוא דאגרנא משום דאמר ליה סברת וקבלת: מ"רנ"ג * מרבין על השכר ואין מרבין על המוכר כיצד ההשכר לו את חצרו ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה ואם של חודש בחודש סלע לחודש מותר ימכר לו את שדהו ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי היא שלך באלף זוז אם לגורן בשנים עשר מנה אסור: ג"כ מאי שנה רישא ומאי שנה סיפא רבה ורב יוסף דאמר תרווייהו ש"כירות אינה משתלמת אלא בסוף והאי כיון דלא ממוא זמניה למינבא לאו אגר נטר ליה משווא הוא דהכי שויא והאי דקאמר ליה אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה אוזלי הוא דקא מוילי גביה סיפא כיון דוביני ניהו ובעי למישקל דמי מעכשיו הלכך אגר נטר ליה הוא ואסור אמר רבא דקן בה רבנן כהא מילתא ואוקמוה אקרא יבשכיר שנה בשנה שכירות של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור: אמר רב נחמן * וטרשא שרי איתיביה רמי בר חמא לרב נחמן ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמן מנה אסור א"ל התם קץ ליה הכא לא קץ ליה אמר רב פפא טרשא ידידי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד זוזי לא צריכנא אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת כריה דרב אידי לרב פפא מאי חוי מר דקא אולת בתר דירך י"ול בתר דיררו דאילו הוה ליה זוזי הוה שקלי כי השתא דקא אולת ליה זוזי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא * וטרשא ידידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא ליה דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי ליה מוכסא ונקוט ליה שוקא והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

כאן רבית: נקטי לכו שוקא. מכריון שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

א) אמר ר' פפא כ"י מליה וליה ה"ל כ
מנה ללון קנן טושיע י"ד
ס"ב ר' קפו ספיק' א:
ב) ב"מ ס"ג פ"ה ה"ל טו
סמג' ש"ס טושיע י"ד
ס"ב ר' קפו ספיק' ח:
ס"א ג' מ"י ש"ס טושיע
ס"ב ד' מ"י ש"ס טושיע
ס"ג ט"ו ש"ס טושיע
ס"ד מ"י ש"ס טושיע
ס"ה ה' מ"י ש"ס טושיע
ס"ו ט"ו ש"ס טושיע י"ד
ס"ז קפו ספיק' ו:
ס"ח מ"י פ"ה ש"ס הלכה
א) סמג' ש"ס טושיע
ב) ר"י ס"ו קנן ספיק' א:
ג) מ"ה ז' טושיע י"ד ס"י
קנן ספיק' א:
ד) מ"י פ"ה הלכה
מליה וליה ה"ל כ
ועין מ"מ"ח [טושיע ש"ס
ספיק' ו' ד' קפו]: